శ్రీ

శుభమస్తు.

అంగశృంగారము.

ఇది

భగవత్కవి ముడుంబనరసింహాచార్యస్వా
మిగారిచే రచియింపబడి మండపా
క సీతారామస్వామిగారిచే
ముద్రితంబయ్యె.

(మొదటికూర్పు 200)

—o—

విజయనగరం

శ్రీ వేదవ్యాస ముద్రాక్షరశాలలో అచ్చుబడినది.

1914

శ్రీ

శుభమస్తు!

అంగశృంగారము

:- మదనగోపాల ధ్యానము :-

ఉ॥ అంకశపాశ పుష్పశరి ఇక్షువచాపరథాంగపాంచజ।
న్యాంకితషట్కరాబ్జుడు సుధాకరబింబ నిభప్రలోకధీ
ప్రదంకరవేణుచుంబి కరలాలితసద్వ్రతయుండు సుస్వర।
త్కంకుముపక్షిగళ్ళిడు[?] గోపకుమారు। డుమమ్ము బ్రోవుత౯ ౧

మ॥ తనసర్వోన్నతి బ్రహ్మగా తనదు క్రోధంబు ంటిరుద్రుండుగా।
తన కారుణ్యము భామగా బొడమగా- దైత్యారియారా
మతత్వము రూపంబుగ- నద్దిగాంచుసుతు జేయంబోలు సం
చుంగక౯। తనశృంగారముగానరాసుతునిగా దా జేసెనే
దేవునిన్॥ ౨

చ॥ చక్కనిదంపతుల్ మిగుల చక్కనిపుత్త్రుని గాంచిరంచు నల్
దిక్కులకెక్కు కీర్తి విబుధీవదనాంబురుహావళిగ్గతా।
దృక్కులరావపేదుర కేళిమమృదూక్తులనే కుమారుడంచే।
శ్శక్కరసంటిజోపతడు సర్వసుఖంబులొసంగి బ్రోవుత౯ ౩

కం॥ మగువలవర్ణ్యాంగంబుల।
పొగనుస్వర్ణించెన్నృహరి. సుగ్రీవాఘనితి॥
మగవారికి మగువలెగా।
తగులమికింబట్లుమనసు దనియగవినుడీ॥ ౮

చ॥ అరవిందాస్త్రుడ పారవీర్యుడ జితుం- డాత్యంతికానందని-
భరారసంపూర్ణవిభూతి శాద్వశరతి- ప్రాణేశుడిందిందిరో।
త్కరమార్వితుధసుధారాంధు విలసత్ప్రశాంకుశ ప్రోల్లస-
త్కరకంజాతుడు కామదేవుడిది వే-ట్కన్విన్న బ్రోచుస్మిముల॥ ౯

చ॥ పరిమళతైలసాకుమద- పంకములంగడు దిద్దితీర్చినన్
తరుణియ వాళికేశములు- తామొకయించుక లొంగకింకవం।
కరగతులెన్ని జూపినను- గానిగనంగన కంటికింపురై।
మెరసెనసంగుడేలు తలమీదటి వారల కెద్దితప్పగున్॥ ౧

ఉ॥ చీకటిమింగి చిక్కుడు- ని। సీశశిమాటికిపూర్ణ జేయుచే।
గాకితడాగుచాంబువోలం గండనియు చెలిమోము పేరవే।
రేశమలారి జేసెవిధి- రేబవలల్లొనరించెనిద్ది। యు।
చ్చీకటిచెచ్చెరన్ కురుల జేరవిధించెనహావిధాతయాన్॥ ౨॥

చ॥ కలువలచెవిధాకకు చె- కాచెకలైయిరుల దికందరా।
వలులనెమంగ గాంచివిధివానికి కల్వలచేనితోగమున్।
చెలిమిఘటించబోలునటు పేయనిచో చెలిమోము పేరియిక్క-
లువలచేనితోగలయు। గాగలవాక్కొకచాంధకారముల్॥ 3।

చ॥ తరుణిశిరంబునందిడిల తాంతములంగడు పూజజేసినం।
గురులునిబంధనంబెడలి- కోమలికోమలపాదపార్శ్వలం।
బారలు- తమోమయాత్ములక్షు- భూరివదంబుభాకన్పడబ్బినన్।

దొరుగ ప్రపూర్వవాసనలు- తోచిన యట్లు నటింతు రక్షరల్।

మ॥ త్రిజగత్స్నేహమానిరంతర ప్లుతిగ దుగ్ దీపించు నిక్కల్కి చే।
త్రిజగద్దీపము వెట్టి తద్ఘనకచ- శ్రీకజ్జలంబంబుధి।
గజమూ కాశము నిండ చందమునిగ భర్గంబాంబ శంకించి పం।
కజగ భర్గాండది వేరెబో కదుగు కేగ న్యగ శాసించె బో॥ ౫॥

సీ॥ జీలాడు నిబిడేంద్ర నీలచక్ర సమూహ!
మాలికా మంజరీ జాలమనగ॥
జూపట్టు విధిమాయ జూపగా నిర్మించు।
కూటచంద్రకి పింఛగుచ్ఛమనగ॥
కారుగ్రమ్ము విధాత కాటుకల్ వర్షింప।
గల్పించు శాంబరీ ఘనమనంగ॥
గమనల్లు తరళిమాగాధాంగ శృంగార।
మయపరశ్శైవ లోచ్చయమనంగ॥
గీ॥ నలరు చిరసృష్ట పుష్పంధయ ప్రపంచ।
జరత తాపాహన శ్రమా నహావిరించి।
పరికలితనూత్నమధు లిట్ప్రపంచమనగ।
పరతమమునైన దరుమున। త్తరుణితురుము॥ ౬॥

గీ॥ శాంతిధారాళమై మోముగలసిమెలగ।
ముంగుపలు మాటికెటునటు- మొగము వెట్టు।
నెన్న రాగోపిత స్నేహమెన్నడైన।
సహజకుటిలత మాన్పగా జాలునొక్క॥ ౭॥

ఉ॥ రాకకుసిండి గ్రిక్కిరియు రాజుకళల్ సితిపక్షపున్నిశల్।
పైకొని తేర మేటులిడి కంజభవుండలి వేణిమోముగా।
జేకొని సేయ బోలు నిటు సేయనిచో సమితామృతోజ్వలాం।

శాకరమాటలెట్లుపసపఖకము లయ్యెపురాదపసుస్తితుల్

చ॥ కలహంగసింహా పలికెన్నల నిన్నువెదజేరిరేనియున్
గ్గలపువిరాళిమొండెదిజగంబనినాసిక పద్దుబెట్టక
మ్నలయనిరవ్హార్తికే మనసుసొచ్చెదరిస్ శ్రుతిసమ్మకూపముల్
గలుగ టసంపగాంజన గావిఘ్నమాస్చబిరాన పల్కృతిన్ ॥౯

చ॥ కుసలపవిరాన రోయిలహూత్రానసి రుజేసిపై
గవయుశ్ఖంజనంజుల నగంబులకెక్కగ్రదెప్పనోదముల్
చెప్పులజుడంగ లంబిదకచేరిలో లోచనపుంజకకముల్
చెవిదిసగల్వ... చేపుజేవిగ్రసించు సేమునన్ ॥౧౦॥

మ॥ ...రుంజెక్కులు పుష్పకోకిలిక మేయుచుచ్ఛాయకాయచ్ఛవి
చ్ఛలవారాశికి మాక్కికాశిఖమ్మునై పత్కర్ణముల్ శుక్తులై
పెలుచన్ భూషణ పెస్తుతిత్యాంబుక కవ
లలనత్స్వ ప్రతిబింబసేకర పుటోల్లాసంబుదీపింపగన్ ॥౧౧॥

ఉ॥ బ్రిమ్మరిసుప్పబుప్పల తేటిభ్రాంతిజుం
జుమ్మనిక్రొమ్మనాన జొరజూచిన నాసికచీదరించితే
తుమ్మెదతొమ్మిదన్ దొలగు దూరకునే నువుబువ్వగానసన్
గ్రమ్మరవాణినవ్వె నదిగన్గొనితత్తొమ్మిదసన్ విధంతయున్ ॥౧౨॥

మ॥ చెలికన్నుంగవకర్ణశుక్తికల సుశ్రీవైఖరుల్ సైపలేకయుకన్నమా
టికి రంధ్రముల్ వెతుకగా నకర్ణముల్ దానిచెంతలగిన్కన్
గొనలెత్రజేతెయని గోతంద్రోయనుంకింప సీకలహం
బేలని బాయనీద్దుకనుల ఘ్రాణంబతిస్నిగ్ధతన్ ॥౧౩॥

తే॥ వనుజోలందలపోయనేల తలక్రిందంగాలగానెవనిన్

కనిబట్టిరాతిలపుష్పమా మెరుగవా చాంపేయవాట్లమ్యేర।
జెవయుంబోవ్యకులంబులో వెలింఖుడేర జేచరాడిర భృంగరా।
జనివవృంజెలినానెయాత్మ శిఖరపాళిలంబి మాక్త్రాచ్ఛర।౧౮।

చ। చెలియకనల్ కటారి జిగిజమ్మగనాసికనై కన్నాళిర।
వలికనుబాకునేయగ ఘువంబయి యొప్పెడుకొప్పుచక్రముల్।
తలకొనివేరియుకన్వ్రాములు ఖళ్ళవకత్తులు డీయుడాయనె।
ట్లులవడుభామమోము వయిసంచుగి ళాంకుడు జం గ్రుంకెషి। ౧౯

ఉ। పెనుసరిగుంపురాత్రి యయి పెంపు వహింపను ఘోడుడీధితిర।
దనియుచుదృక్ఛకోరములు- తద్దయు హెత్నగుబ్బజక్కవల్।
గనిమొడయంగలేక పెనగంబడిమాక్తికహార కైతవం।
బునగడునప్సిలాల్కనిఘూరిక్మర్లవిధివిద్ఫుతూ న్నబో।౨౦।

క౦। మదనుడను రాగదుర్గము।
హృదయంబునగట్టి బురుజులెత్తెకుచగరిర।
మది రేకునాకప్పయిగను।
కదేముక్తాహారభేయమమరువి భృతమై। ౨౧

క౦। మురునిక్షుకుంతయు గవిూ।
తరుణిభుజాయుగళియరుణతరమృదుకరతా।
మరనవములు ముఖఫలమ్ములు।
స్ఫురదంగుళులందు దోరెములు బయులమ్యేర। ౨౨

ఉ। విడగుసలుల్కలంజకములన్నియు గెల్చితివంచు మెచ్చియూ।
మైదిటి కైదునై దుమరి మైదుమరై దులంతాగివాణిసా।
దోదితసారహీరనఖరోజ్వలితాంగుళిపుష్పబాణముల్।
పూదోవజోమకిచ్చెవిధి పూవిత్తుండికనేమిసేయునో। ౨౩

ఉ। జలధికిరోజనూర్మ్యనుతవేణికభృంగినితంబబింబము।

త్రాళినపుసక్క లేనడుమఘూర్ణితపంబానరించమెచ్చియా।
జాలజభృంగ [illegible] నగష్టి గో రెనద్భుశ్లసిద్ధిగా।
బాల [illegible] పత్కరగిణిపుతిబొ ధృతిదేశ్రదపాగ్యహీంచినన్ ॥ ౨౦

చ॥ [illegible] పచనగచ్చిహెచ్చితను నతిపసంగ నక్రిందునేడు గ్రా
[illegible] తేక [illegible] నభి [illegible] బంబున తూలనాడగా।
గడినునిరోమ [illegible] నగతి [illegible] గైకొనిమెత్తి [illegible] దగా।
వతరంగనందొనంగ [illegible] గిచ [illegible] గవ్ఞ బ్బరంబుగన్ ॥ ౨౧

ఉ॥ నాతిసుభ్రాభగర్భ వెనచి శోభిబిలంబునదూపుచీటుల్।
స్ఫితకుచోగ్రరాథరవి జృంభణవన్యేర పెల్లదీరగా।
మేతకుబోలెసన్నముగ [illegible] కిబారొక్క నరోమరాజవి।
ఖ్యాతిగథాత్ర సోదరుపగానదిరంబుగనిల్పియుంచుటన్ ॥ ౨౨

చ॥ గురుకుచభారమున్నదుమ గూరిరతమాచను నెత్తికెత్తతో।
ధ్భరమునగుందిగుంది [illegible] మణిమధ్య నుదృష్టినిస్సృతిన్।
సురుచిరరోమరాజితటజూపిన చోపయి బెట్టిదికిట్లలంబరచె నొ।
లేక జాడగనుపట్టదికంచును నాభిజొచ్చెనో॥ ౨౩

ఉ॥ కదళీరమ్యములై [illegible] రుపక్కండగ్గర కస్యగ్ఞనం।
పదలో గుప్తతనా [illegible] తజ్ఞఘ [illegible] భూమధ్యంబునన్ రాణకా।
వ్పదమానమ్మరు మేలిదంతిపుర మొప్పన్ పైపయిన్ మేఖలం।
గదియందీసినితంబబింమదువంగానాగెఘంటాపాలిన్ ॥ ౨౪

ఉ॥ జామగవదోను లెక్క రతిపూవిలతుందును కాంతివారిధిన్।
దెమలిచిపోవాజాలవిధి డిసినెలంతుకనేత్రమీనముల్।
దమగవదోనులందిడిమందంబువరానెరి శేయినావకం।
బముకొడివెల్ల జేరినిశివావకనిల్పిరిదోపులంబుధిన్॥ ౨౫

ఉ॥ తుంగలవ్రేలుముత్తియము [illegible] మోసిసమంబుగనొక్కజెందెనే।

ఉంగవతాత్ర రోష్ఠకుటులంతకు వింతగు శాని దాహజీ
రంగ శ్వాసీమ రేఖ నధరంబిదె మాదరి చక్కంతగల్గియున్।
సంగతి నాథు దంతహతిసై చునవంగుని జాయయెట్లకో। ౨౬

ఉ। ముంగల వేలి మాణిక్యకము ముట్టకు ముద్దుగొనంగ రాకుక।
సన్నంగ నజా చుపన్న మదినాల్కను మోహము నాప లేక క।
మ్మంగ వక్ష్ణగా తన మనోహర కాంతి తెరంగు మటించి చిమ।
ద్దంగొను ముద్దులాడెన్ తు విధు ప్రతిమానన మోవిమాటికిన్। ౨౭

చ। బలుమెరుగి ప్రవజానుల పల్వారుసల్ రచియించి మించికెం।
పలియు నసాల్కవా తృగ విధాత యొనర్చి నమాఖ్యోదరంబునం।
జెలగు ప్రవాళ పేటి నిడి చిన్న గుహోష్ఠపుటంబులందు బె।
ట్టొలయు ఘటించె మోమలపన్ని మోహపుటోన్నత మధ్యకోటికన్। ౨౮

క। చక్కర విలతుం సుమవని।
చొక్క ప్రమెలబా విరున్న జాపట్టుఫలం।
చిక్కలిక కలికి చిబుకము।
నక్కలదలబోసి విశేషమై నేలబడెన్। ౨౯

ఉ। జగిత్ర ప్రమోహా రాశి చెలి జేసి మొదల్ గనకుండ గోప్యతన్।
మిగిలిన యద్ది మోహాభరణీద్వయి బెట్టి వ్యాదంతరంబునన్।
తగిచెవి ధాతి మారుడట దెందము దూరుడు చోటు లేక పై।
కగయుగ ద్రోయగా వరుసనింతి చనుంగవ హెచ్చు జొచ్చెబో। ౩౦

ఉ। కలికి గళంబుతో సమతకై తొలుదొల్త నెవర్వ నొత్తి పూ।
గిలలవకరంతలక్ష్మి వరికించి సమత్వము గామి మీదు మీ।
దులుగవనేక పర్వములు దొంతర బెట్టుకొనాయె నెల్లని।
ట్లలపట బెట్టి పెట్టి యిక టక్కటకొన్న్యత బొందకే జెడన్। ౩౧

ఉ। అతి మధుర స్వరంబుగల దందు నసూత్ర మహాదు నేను।

శ్రీపతికరశంఖముగ్రీతరభాంకృతికంబదిమధ్యమంబుగా।
రుతహతివ్యాగిశ్రుమనిరోధుటచేనధమంబుజాదుడం।
చతివగళంబుజా పువస్థమాంతతదంతరగ్రతి రేఖలన్। 32

ఉ। పుగుపకవాప్త శైవలవమాసలనోవ్వమెరుంగకొవ్వగు।
బ్బగవయునిట్టిలయ్యెగోవబారెదు కృష్ణరుచింజెలంగుపై।
ముగపరచున్ సుమాధ్యముఘనాద్వయుకాదమొనర్చునో శ్కడన్।
మాగుడకమేయమాధ్యమికనూయకుమీదగుదుభఉరంబుగా।33

సీ। నిలువెల్లశృంగారనిధిపృవ్యమ్మదులాంగి
చంద్రుదువాన్యముసేయువఖముఖంబు।
కరుణించుచెలికనుల్ కర్ణోత్పలములపై
చివురన్నరౌద్రంబుజింమునకుగు।
పసుపీరమునకొండపిండిస్నేయునుచనుల్
వృగదృగ్భయానకంబగురచూపు।
పాణులంభోజబీభత్సప్రవీణముల్
ప్రత్యంగమద్భుతప్రకరిమంబు।
ఇతరనిర్వేదమొనరించు నతివమూర్తి।
నవరసావేశపూర్తివిన్యాసమిందె।
గాకనింకొక్కచోనిట్లుగానబడదు।
మారిజగన్మోహినీరూపమందుదక్క। 34

క। కవులచ్చెరువడభగవ।
త్కవియుపతిక చ్ఛవభృతివాదద్వయిదనుకా।
వవనవగతివర్ణించెను।
చెవులకువందువృగవంగశృంగారంబున్।

—సమాప్తము:—